Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Telephone: CHelsea 3-1242 Entered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

PERIODICAL DIV.

NA NIKAJ VEČ KOT 2c NA DAN DOBIVATE "GLAS NARODA" PO POŠTI NARAVNOST NA SVOJ DOM (izvzemši nedelj in praznikov).

:: Čitajte, kar Vas zanima ::

No. 233 — Štev. 233 NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 28, 1941 — PETEK, 28. NOVEMBRA, 1941 Volume XLIX. — Letnik XLIX.

VSE JE ODVISNO OD JAPONSKE

POGAJANJA V WASHINGTONU SO SE PRIČELA NA ŽELJO JAPONSKE, DA OBNOVI TRGOVINO IN ZA PRIZNANJE JAPON. OSVOJITEV. — HULL SE DRŽI PRVOTNIH AMERIŠKIH NAČEL

Nad 11 dni se vrše pogajanja v Washingtonu med Združenimi državami in Japonsko za sporazum in mir na Pacifiku. Na konferenco je Japonska poslala svojega posebnega odposlanca Saburo Kurusu, ki se v prisotnosti poslanika Nomura večinoma posvetuje z državnim tajnikom Hullom, pa tudi s predsednikom Roosevelt om. Za čas pogajanj z Japonsko so prišli v Washington tudi zastopniki Anglije, Avstralije, Kitajske in Holandske Vzhodne Indije.

V sredo zvečer je državni tajnik Hull ameriškemu zastopniku Kurusu izročil ameriške pogoje za mir na Pacifiku in na Daljnem Iztoku.

Kot se je šele sedaj izvedelo, so se pogajanja pričela na izreeno željo Japonske, ki je predložila splošne predloge, zlasti pa predlog za obnovitev trgovine med Japonsko in Zdr. državami in za priznanje japonskih osvojitev na Kitajskem.

Mesto pa da bi Hull šel v podrobnosti japonskih predlogov, je potrdil poglavitne točke ameriške politike glede Daljnega Iztoka.

Neko drugo poročilo pravi, da Hullovi pogoji stoje na načelih, katere je Hull naznanil v svoji spomenici 16. julija, 1937 od pričetku "kitajskega dogodka."

Hull pa v svoji zadnji spomenici ni niti zavrnil japonskih predlogov, niti Japonski ni stavil ultimatuma. Povdaril je samo, da Združene države ne trpe nikakega motenja trgovine v Orijentu, zahtevajo popolno neodvisnost vlad na Pacifiku, enak dostop do surovin in mirno poravnavo sporov.

Ameriška načela je Hull podal v najobširnejšem okviru, zahtevajoč postavo in red, pravico in enakost.

Sedaj je Japonska na vrsti, da predloži svoje nove predloge za nadaljevanje konference. Prav gotovo bo moral Kurusu počakati na nadaljne navodila iz Tokio, predno more zopet pričeti z nadaljnimi pogajanji z državnim tajnikom in predsednikom Rooseveltom.

Predsednik Roosevelt je popoldne v svojem uradu v Beli hiši sprejel poslanika admirala Kičisaburo Nomura in posebnega odposlanca Saburo Kuruso ter je imel ž njima ob prisotnosti držav. tajnika Cordella Hulla 45 minut dolg razgovor.

Predsednik je oba japonska zastopnika poklical k sebi takoj, ko je prišlo poročilo, da so Japonci v Indo Kino poslali še več vojakov najbrže v namenu, da napadejo Thailand, kar bi mogoče dovedlo do splošne vojne na Pacifiku.

Obisk japonskih zastopnikov pri predsedniku pomeni konec pogajanj, razun če Japonska v zadnjem trenutku odstopi od svojega programa glede Daljnega iztoka.

Predsednik Roosevelt je odločno povedal svoje mnenje ter izrazil svoje obžalovanje, da dosedanja pogajanja niso imela zaželjenega uspeha. Jasno je povedal, da Združene države ne morejo opustiti svojega stališča in da mora Japonska sprejeti ali pa zavreči ameriške pogoje za mir na Pacifiku.

Sedaj je odvisno od Japonske: ali bo mir, ali pa bo prišlo do vojne med Združenimi državami in Japonsko.

Ostra predloga za preprečenje stavk

Najvažnejše podrobnosti Ramspeckove predpredloge. — Delavci, ki se ne bodo hoteli pokorit razsodišču, bodo izgubili važne ugodnosti, med njimi tudi podporo proti nezaposlenosti.

V četrtek so se v newyorškem hotelu Commodore nadaljevala pogajanja med zastopnikom jeklarskih družb in zastopnikom United Mine Workers glede uveljavljenja closed šopa odvisnih premogovnikih.

Kot znano, zastopa jeklarske mogotce Benjamin Fairless, premogarje pa John L. Lewis, dočim igra vlogo razsodnika in posredovalca dr. John R. Stellman, načelnik zvezne posredovalne službe.

Steelman bo imel odločilno besedo. Če bodo Fairlessovi razlogi dovolj prepričevalni, mu bo pritrdil, in v odvisnih premogovnikih bo ostal položaj nespremenjen.

Če ga bo pa John L. Lewis prepričal o potrebi closed šopa, bo closed šop pač uveljavljen, pa če bo jeklarskim mogotcem prav ali ne.

Medtem je v Washingtonu pojasnil demokratski kongresnik Hamspeck iz Georgije, ki je nadomestujoči predsednik odseka za delavske zadeve, podrobnosti svoje predloge za preprečenje stavke v vojni industriji.

Vsak spor bo treba najprej skušati uravnati potom arbitracije. Če se to ne bo obneslo, bo imenovano posebno razsodišče, ki bo natančno proučilo razloge nasprotujočih si strank in po tehtnem razmisleku izreklo svojo odločitev.

Ta odločitev bo merodajna. Obe stranki se bosta morali zadovoljiti ž njo. Če delavci tega ne bodo hoteli, jim bo odvzeta pravica kolektivnega pogajanja, vsled česar bo unija v dotični delavnici oziroma podjetju brez vsake veljave. Najhujši udarec bo pa zanje, ker ne bodo dobili podpore v slučaju nezaposlenosti.

Tudi delodajalcu bo slaba predla, če bo zavrnil odločitev razsodišča. Vlada bo namreč prevzela njegovo podjetje in ga obratovala na svojo lastno roko.

Ramspeckova predloga, ako bo vzakonjena, bo veljavna le za časa narodne nujnosti, oziroma do konca vojne.

Umevno je, da delavski voditelji s predlogo niso ničkaj zadovoljni. Prvi se je oglasil W. Green, predsednik Ameriške delavskega federacije, ki je v četrtek obiskal predsednika Roosevelta v Beli hiši ter mu rekel, da smatra predlogo kot delavstvu sovražno ter da pod nobenim pogojem ne sme biti sprejeta.

Roosevelt upa dobiti do ponedeljka poročilo komisije, kateri je poveril preiskavo spora med železničarji in železniškimi družbami.

350,000 železničarjev, zaposlenih na vlakih, progah in v skladiščih, bo 7. decembra zastavkalo, če se v zadnjem hipu ne pojavi kakšna izpremememba. 900,000 njihovih tovarišev, ki niso zaposleni direktno na vlakih, še ni napovedalo stavke.

Stavke in poravnave

V sredo zvečer je bila uravnana stavka 8500 mašinistov, članov Ameriške delavske federacije, ki so zastavkali v St. Louisu in okolici ter zadržali vojna naročila v znesku več milijonov dolarjev.

V Buffalo, N. Y., so zastavkali člani "Tug Firemen Protective Association". Če se bo stavka razširila tudi na druga obrežna mesta, bo ustavljena vsa transportacijska služba na velikih jezerih.

V Los Angeles, Cal., je neodvisna unija United Welders, ima 4800 članov. Včeraj so člani na velikem zborovanju sklenili, da bodo zastavkali, če jih bo skušala Ameriška delavska federacija po vsej sili spraviti pod svoje okrilje.

V Bayonne, N. J., je zastavkalo 900 CIO članov, zaposlenih pri "American Radiator Corporation." Osemdeset njihovih tovarišev, članov Amer. delavske federacije, je ostalo pri delu.

Italijani naznanjajo "zmago"

Poročila iz Bosne naznanjajo, da so si laške čete priborile pot v Višegrad ob Drini, k so ga Srbi oblegali 7 mesecev.

Višegrad se nahaja blizu laške okupacijske zone in Italjani so slednjič vdrli na Hrvatsko in so razgnali četnike, da so odstranili nevarnost za svoje lastno ozemlje.

Trije bataljoni tajne policije so se s pomočjo mestnega prebivalstva neprestano borili proti napadom četnikom.

Dopisnik lista "Giornale d' Italia" poroča iz Zagreba, da so bile uvedene nove stroge odredbe proti "sovražnikom hrvatske državе". Posebna vladna odredba določa, da bodo poslani v koncentracijska ali delavska taborišča od treh mesecev do treh let vsi oni, ki so nevarni za javni red, ali pa ki ogrožajo državne interese, ali oni, ki nasprotujejo svobodni delavnosti ustaškega gibanja.

Nemška ofenziva v Srbiji

Iz zanesljivega vira prihajajo preko Berlina poročila, ki pravijo, da je bilo v Srbijo poslanih več nemških čet, ki so skupno z domačini "prostovoljci" pričele ofenzivo proti srbskim četnikom.

Tekom novembra je bilo v bojih s svojimi "rojaki", ki so na strani Nemcev, ubitih 1800 ali pa še več Srbov, ki so se še vedno upirali nemški okupacijski armadi. Okoli 1500 Srbov pa je bilo vjetih.

Nek odgovoren zastopnik nemškega vnanjega urada je v Berlinu rekel: da ne verjame, da bi šli Nemci s svojo ofenzivo v Srbiji tako daleč, da bi porušili Beograd in izstrebili srbski narod. Rekel je, da ni nemška navada rušiti mest, razun če je to del običajnih vojaških operacij.

Nemške vojaške oblasti pa so z razglasom posvarile Srbe, da bo vsako mesto, ako bi kdo streljal na nemške vojake, uničeno z ognjem, da bodo vsi moški polovljeni, vsak drugi mož bo vstreljen in njihovo premoženje bo pripadlo nemški armadi.

Ko so pred nekaj tedni Nemci pričeli ofenzivo v Srbiji, so imeli četniki v svoji oblasti vse gorske pokrajine zapadno od Morave in proti severu do Save. Tedaj so Nemci trdno držali samo Beograd ter nekatere kraje ob Beograd-Solun železnici; pa tudi ti kraji so bili v nevarnosti pred četniki.

V svoji protiofenzivi so se Nemci zopet polastili polovice zapadne Srbije južno od Save. Srbski četniki, kolikor jih ni bilo pobitih, so bili pognani v gore.

SKORO POL MILIJONA VOJAKOV NA POČITNICAH. — Božične počitnice bodo trajale od dveh do štirih tednov. — Težaven prometni problem.

Za božične praznike bo dobilo počitnice do 400 tisoč ameriških vojakov. To je skoro polovica ameriške armade. Počitnice bodo trajale od dveh tednov do enega meseca. Najkasneje 12. januarja se bodo morali dopustniki spet zglasiti pri svojih poveljstvih.

Posvetovanja med armadnim vodstvom ter železniškim in drugimi prometnimi družbami so se že pričela. Vse bo treba urediti, da se bo promet redno vršil.

Toliko vojakov se že izza lanta 1918 ni prevažalo po Združenih državah kot se jih bo letošnje božične praznike.

Vojakom bodo najbrže določeni posebni vlaki in busi. Vsak bo moral potovati natančno po načrtu.

Tudi na cestah bo velik promet, ker bodo v mnogih slučajih sorodniki in prijatelji v karah odpeljali dopustnike.

Kdor bo hotel biti o božiču doma, je moral že pred nekaj tedni vložiti tozadevno prošnjo.

Moskva v veliki stiski

V imenu ruskega poveljnika, ki brani Moskvo, je moskovska radio postaja osrčevala vojake k hrabrosti, češ, da se za glavno mesto bijejo odločilni boji, od katerih je odvisno, ali se bo Moskva zdržala, ali pa se bo morala podati.

Tekom dneva so se okoli Moskve bili nenavadno vroči boji, tekom katerih so tako na severu kot na jugu mesta dosegli Nemci večje uspehe. V večerajšnjih bojih so Nemci pokazali, da so opustili frontalni napad na Moskvo ter so mesto tega pričeli z obkoljevanjem in Zz razbijanjem zvez mesta z njegovim ozadjem.

Rusi sami priznavajo, da je položaj zelo kritičen, toda nikakor ne obupen.

Berlinska radio postaja naznanja, da je nemška armada napredovala na jugu pri Tuli in so bili Rusi prisiljeni izprazniti Skopin, 50 milj jugovzhodno od Stalinogorska. Pri tem so Nemci zavezli za rusko bojno črto 14 vasi in trgov.

Včerajšnji boji so se pričeli ob severozapadnih utrdbah Moskve, kjer so Nemci z velikim številom tankov napadli okoli Volohołamska. V bojih, ki so trajali več ur, so bili nekateri ruski oddelki osamljeni, pa so se prebili skozi nemško črto, toda na bojišču so pustili mnogo vojnega materjala. Nato pa so zavzeli močne postojanke jugozapadno od Volohołamska.

Nemci pa, oduševljeni po svojih uspehih, so takoj prešli k drugemu napadu ter so skušali prebiti obrambo južno od Volohołamska. To bi se jim bilo tudi najbrže posrečilo, toda vstavil jih je velik snežen metež.

List "Pravda" poroča, da so Rusi na južni fronti pri Rostovu še vedno v ofenzivi in da so včeraj zopet napredovali 31 milj. Na tem kraju je bilo v nekaj dneh ubitih 10,000 Nemcev in njihovih zaveznikov.

POSADKA TOBRUKA OSVOBOJENA

Poročilo iz Kaire pravi, da so se angleški oklopni oddelki združili s posadko, ki je 7 mesecev bramila Tobruk. Sestali so se med Rezeghom in Tobrukom.

Italjansko vrhovno poveljstvo naznanja zavzetje Sidi Omaru blizu libijske meje. — Nemci in Italjani so angleškim tančnim oddelkom prizadeli velike izgube, pravi poročilo.

Tolpa ponarejevalcev na varnem

V New Yorku so aretirali 19letno Carmelo Brigante, ki je razpečevala ponarejene bankovce po pet, deset in dvaj set dolarjev. Dolgo je trdovratno tajila izvor ponarejenega denarja, slednjič je pa izdala svojih osem zaveznikov, ki so imeli dobro urejeno delavnico za ponarejanje denarja.

Voditelj tolpe je Angello Bonvissuto, ki je bil pred nekaj leti zaprt zaradi sličnega zločina.

Carmela je že nekaj mesecev razpečavala ponarejen denar, ne da bi ji oblasti prišle na sled.

Bankovci so tako dobro ponarejeni, da jih more edinole strokovnjak ločiti od pravih. Razpečavala jih je po malih trgovinah.

NEMCI STRELJAJO NA ITALJANE

Kot pravi poročilo, ki je prišlo skozi Curih v Švici, so nemški vojaki razbili italijansko zborovanje v Rimu, kjer so zahtevali, da Italija odpokliče vojaštvo iz Libije.

Ko so v Rimu izvedeli, da je Anglija v Libiji pričela svojo ofenzivo, so se po rimskih ulicah pričeli zbirati ljudje.

Na trgu pred Palazzo Venezia, kjer ima Mussolini svoje urade, so Nemci s strojnicami pričeli streljati in ranjenih je bilo več Italjanov.

Nemške vojaške oblasti so takoj poklicale Mussolinija na posvetovanje in uredniku lista "Il Telegrafo", Giovanniju Ansaldu, je bilo ukazano po radio govoriti italjanskemu narodu. Z ozirom na to, ker je znano, da je Ansaldo velik nasprotnik Nemcev, je zelo značilno, da je rekel "Imejte pogum! Nemci bodo gledali, da pridemo skozi!"

S tem je Ansaldo priznal, da je sedaj Mussolini popolnoma odvisen od Hitlerja.

Poslanik Steinhardt v Washingtonu

Laurence A. Steinhardt, ameriški poslanik v Moskvi, je pozno sinoči z aeroplanom dospel iz New Yorka. Danes bo imel daljše posvetovanje z državnim tajnikom Hullom, pozneje pa s predsednikom Roosevelt om.

Poslanik Steinhardt se je z novim sovjetskim poslanikom Maksimom Litvinovom odpeljal iz Kuibiševa v Teheran, kjer sta se ločila. Steinhardt se je z letalom odpeljal v Kairo, Litvinov pa je moral počakati v Teheranu ter se je pozneje odpeljal v Indjio.

Poročilo iz Kalkute v Indiji naznanja, da je včeraj dospel Litvinov in da je na potu skozi Singapur v Washington. V soboto se bo Litvinov odpeljal s China Clipperjem iz Singapura in bo dospel v San Francisco 6. decembra.

KITAJSKA SE MORE ŠE LETA BOJEVATI

Kitajski vrhovni poveljnik general Čankajšek je Narodnemu političnemu svetu rekel, da se more Kitajska še več let bojevati z Japonsko.

"Naše vojno gospodarstvo je še vedno močno," je rekel, "kajti še vedno imamo dovolj živeža. V petem letu vojne se še vedno moremo bojevati in še mnogo let."

Na svojem zborovanju je Narodni politični svet sprejel resolucijo, ki navaja pogoje, pod katerimi je Kitajska pripravljena skleniti z Japonsko mir. Ta resolucija se glasi:

Japonska mora odpoklicati vse svoje vojaštvo iz Kitajske in Mandžurije.

Japonska mora popolnoma opustiti svoje vazalske vlade v Mančukuo in v pravi Kitajski.

Japonska mora priznati, da ta prava Kitajska in Mandžurija neločljivi.

Narodni svet je naročil vnanjemu uradu, da sporoči resolucijo predsedniku Rooseveltu.

PREPREČEN PUČ V PARAGVAJU

Južno-ameriška republika Paragvay je preživljala tri dni težko krizo. — Ponoči ni smel noben civilist na cesto.

V brazilsko glavno mesto Rio Janeiro so dospela zanesljiva poročila, da je predsedniku republike Paragvaj, Higiniju Morningu uspelo brez prelivanja krvi preprečiti državni puč, ki so ga nameravali vprizoriti Nemčiji naklonjeni elementi. Resna kriza se je začela 19. novembra ter je trajala tri dni. V tem času so bili poklicani močni armadni oddelki v glavno mesto Asuncion, dočim je ponoči kavalerija patrulirala po cestah.

Sporu je dalo povod naslednjo dejstvo: 11. novembra je umrl v Buenos Aires bivši predsednik Eduardo Schaerer, ki je bil zelo naklonjen Hitlerju in osišču sploh ter je ustanovil nacijem prijazno organizacijo "Schaereristov".

Policijski načelnik je pozval paragvajskega predsednika Morninga, da je treba izkazati pokojniku pri pogrebu posebno čast, česar pa predsednik ni hotel storiti.

Policijski načelnik se je razjezil in začel med svojimi pristaši agitirati za strmoglavljenje predsednika. Vlada je bila na to pripravljena ter je še pravočasno uvedla potrebne protiodredbe.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation). Frank Sakser, President; J. Lupena, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly $6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.—; za pol leta $3.—; za četrt leta $1.50. — Za New York za celo leto $7.—; za pol leta $3.50. Za inozemstvo za celo leto $7.—; za pol leta $3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—1242

OKUPACIJA HOLANDSKE GUIANE

Kakor v slučaju Islandije, je povprečnega Amerikanca presenetila tudi nenadna predsednikova odredba, naj ameriško vojaštvo zasede holandsko kolonijo Surinam, ki je znana tudi pod imenom Holandska Guiana.

Ta odredba je povsem v soglasju z obrambo ameriške celine potom nabave novih oporišč.

Obrambna črta, segajoča od Floride preko Bahamas, Puerto Rico, Virginjskega otočja do Trinidada in Georgetowna, kaže dalje proti jugu.

Okupacija se je završila v povsem postavni obliki in sicer na željo holandske vlade, ki je v angleškem glavnem mestu. Ker vlada sama ne more zavarovati te oddaljene kolonije, je poverila zaščito nad njo Združenim državam.

Tudi Brazilija, ki je Guiani bližnja soseda, je z ameriško okupacijo povsem zadovoljna.

Kot tehten vzrok zasedbe navajajo dejstvo, da dobivajo Združene države iz tega ozemlja 60 odstotkov aluminijaste rude, poleg tega je pa v koloniji tudi dosti bauksita, ki je velike važnosti za ameriško vojno industrijo.

Nadalje je treba vpoštevati, da se od dne do dne veča razkol med ameriško vlado in Petainovo vlado, katero načeluje nezasedeni Franciji. Peta in je spočetka hlinil Ameriki veliko prijateljstvo, zadnji čas pa čedalje bolj uztreza Nemčiji.

Ob meji Holandske Guiane je Francoska Guiana. Ko bo dobil Hitler nad nezasedeno Francijo popolno oblast, se bo skušal polastiti tudi Francoske Gviane.

Z okupacijo holandske kolonije si je Amerika zajamčila važno protiutež napram Nemčiji.

NAKUPNA SILA

Ameriški narodni gospodarstveniki nenehoma govore o "povečani nakupni sili" prebivalstva ter priporočajo zmanjšanje nakupne sile potom prisilne štednje in višjih davkov.

Ker potrebuje narodni obrambni program silne zaloge surovin, blaga in vsakovrstnih potrebščin, preti resna nevarnost brezprimernega zvišanja cen, česar posledica bo — inflacija.

— Nakupno silo je treba zmanjšati! — Ta klic nam neprestano doni na ušesa.

Dokaz narodnih gospodarstvenikov so tako prepričevalni, njihovi razlogi tako tehtni in njihove vesede tako iskrene, da jim je treba verjeti.

Nerodno je le, ker preprost človek zaman išče tiste "povečane nakupne sile," o kateri vedo toliko povedati.

Preprostim slojem prebivalstva ni o povečani nakupni sili ničesar znanega, toliko bolj pa poznajo manjšano nakupno silo.

Če gre gospodinja k grocerju ali v kakršnokoli trgovino, mora plačati skoro petdeset odstotkov več za isto blago kot je plačala lani ob tem času.

Vse bi še bilo nekako, če bi njen mož prinesel ob tednu domov petdeset odstotkov višjo plačo. Res so mu mogoče nekaj primaknili, kar je pa malenkost v primeri z veliko in vedno naraščajočo draginjo.

O kakšnem povišanju nakupne sile revnih in srednjih slojev ameriškega prebivalstva ni zaenkrat še nobenega govora.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Prišel je Antikrist

Izgleda, kot da ne bi bilo nobenega naročnika na "Glas Naroda" v naši naselbini, da bi kaj poročal o življenjskem standardu, kaj in kako se tukaj v tem kraju godi. Dela se večinoma povsod s polno paro in tudi plače so primer. ugodne. Seveda le za bolj mlade in močne ljudi, kar pa je nas starih, posedamo po gorkih prostorih in opazujemo, kako bi si človetk podaljšal svoje življenje. Draginja postaja večja od dne do dne, pa kaj hočemo, vseeno nam je v splošnem boljše kot našim svojcem v stari domovini. Tukaj v tej svobodni deželi si še lahko vsak privošči karkoli si poželi, posebno oni, kateri delajo eden ali več v družini. Kaj pa imajo naši sorodniki v starem kraju? Mi tukaj imamo mir, kaj pa je tam? Ni denarja, ni življenja in ne miru. Mi tukaj v Ameriki moramo biti še sedaj zadovoljni, ne moremo pa vedeti, kaj bo nam bodočnost prinesla.

Zahvalni dan je za nas minul. 35,000 puranov je bilo poklanih v Chicagu, kar je dokaz, da ljudje še niso lačni v tem kraju; kaj pa tam na oni strani? Še vedno imam v spominu, ko sem bil star 9—10 let in bilo je ravno na Zahvalni dan, ko smo opoldne posedli okoli mize. Na mizi je pa bila skleda žgancev in skleda kisle repe. Seveda meni ni bilo po volji. Oče me vpraša, zakaj ne jem. Jaz sem mu pa odgovoril, da nimam rad. Oče zarenči nad mano: "Ti smrkavec še tega ne boš imel v tvojem življenju. Pridejo časi, ko ne boš nič jesti dobil, tudi ne za denar ako ga boš imel! Približal se bo čas, ko bo prišel Antikrist med ljudi. Fantek, ti še lahko dočakaš tega."

Jaz pa mu pravim: " Oče, povejte nam, kdo je to Antikrist!"

"To je tak človek, da bo moralo biti ljudstvoo pokorno njemu vsepovsod."

Otroci smo očeta poslušali in strmeli za mizo pri žgancih in kisli repi. Ali bi si človek mislil kaj takega današnji dan?

Je-li to moj oče čital v kaki knjigi, ali kaj podobnega? To mi ni znano. Res da je imel knjig dovolj, ali bile so še starega tiska. Dobro imam v spominu še vedno svojega očeta, dasi je ravno 64 let odkar je umrl. Večkrat si sedaj v mišlenju predstavljam Hitlerja, da je on tisti Antikrist, in ako je kakšno ime, pa bi potem mogel imeti Mussolini. Rečimo takole: hitlerizem in musolizem — dva Antikrista!

Cenjeni čitatelji "Glasa Naroda," zima je že med nami, že smo rajši pri gorki peči, kakor pa zunaj na solncu. Kadar imate priliko na gorkem, vzemite v roke list "Gas Naroda", če ga nimate, naročilte si ga, dva meseca samo $1.00. Naročite si ga prej, ko pride novi roman na dan. Podpirajmo "Glas Naroda"! List je odvisen od naročnikov, nas starejših Slovencev, naša mlada generacija ne razume tega čtiva. Ko mi zginemo, tudi se bodo listi izpremenili.

John Fabian,
Cicero, Ill.

DR. BORIS FURLAN V CHICAGU.

Dr. Boris Furlan, redni profesor ustavnega prava na ljubljanskem vseučilišču, bo prišel v Chicago prihodnjo nedeljo, dne 30. novembra in ostane morda še en ali dva dni potem v tem mestu.

Dr. B. Furlan je bil delegat Jugoslavije na Mednarodni konferenci dela, ki se je pred kratkim vršila v New Yorku. Udeleževal se je aktivno njenega delovanja ter se udejstvoval v najvažnejših odsekih, ki so določali smernice Mednarodne delavske konference same.

Na Narodni dan Jugoslovanskega Zedinjenja, ki se bo obhajal v Chicagu v Pilzenskem paviljonu prihodnjo nedeljo, dne 30. novembra ob treh, bo imel govor in vsi Slovenci, ki se utegnejo udeležiti te proslave, ga bodo lahko poslušali in se sešli ž njim.

Na proslavi bodo iz prijaznosti sodelovala gospodična Anna Beniger in Korečanovi sestri. Nastopila bosta tudi Prešernov k vartet in odbor "Prešeren"

Čisti dohodek te proslave bo dan Jugoslovanskemu Pomožnemu skladu ameriškega Rdečega križa.

Kukluksklan v preiskavi

V Pittsburghu, Pa., je začela veleporota preiskovati poslovanje kukluksklanske organizacije. Prvi dan so bile zaslišane tri priče: državni policist Willard Shauer, neki pittsburški reporter, ki je bil slučajno navzoč na seji te tajne organizacije, ter preiskovalni agent okrajnega pravdništva. Še istega dne je bil aretiran Frank P. Myers, blagajnik pittsburške podružnice in sicer zaradi omalovaževanja sodišča. Govori se, da ima pittsburška podružnica 60 tisoč članov. Vodstvo tajne organizacije je sklenilo v najkrajšem času nakolektati po raznih delih dežele dva milijona dolarjev.

Osemsto pečenih piščancev

Na farmi Ralph Milesa pri North Patchogue na Long Island je zgorel velik kokošnjak, v katerem je bilo nad 800 piščancev. Piščanci so se dobesedno spekli. Povzročena škoda znaša nad tisoč dolarjev.

Note

za

PIANO-HARMONIKO ali KLAVIR

Po 35c komad:

SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA
PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLJAJ
ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (mazurka)
BARČICA
MLADI KAPETANE
KO PTICICA TA MALA
ZVEDEL SEM NEKAJ

Po 25c komad:

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th St., New York

VABILO na

Plesno Veselico

katera se vrši

V JAMES CITY COMMUNITY HALL

v James City, Pa.

soboto, 29. novembra

zvečer ob 8. uri

Igral bo TONY MALOVAŠIČ in njegov orkester iz Cleveland, Ohio.

Uljudno ste vabljeni vsi od blizu in daleč, da posetite našo veselico.

Veseličnl odbor.

SLOVENCI!

NAJBOLJ POPOLNA ZALOGA SLOVENSKIH FONOGRAFSKIH PLOŠČ DOBITE PRI

JOHN MARSICH, Inc.
463 WEST 42nd STREET
NEW YORK, N. Y.

VLADA PLAČUJE ZOBOZDRAVNIŠKE STROŠKE NABORNIKOV.

Federalna vlada hoče poskrbeti za rehabilitacijo onih mladeničev, ki so bili pri naboru odbiti oziroma oproščeni od vojaške službe radi slabega zdravja. Prvi pokus ozdravljenja teh nabornikov bo na zobozdravniškem polju. Prizadetih bo več kot 100,000 registrantov (mladeničev, ki so se prijavili za obvezno vojaško službo), katerih zobovje je v takem stanju da jih naborna komisija mora odbiti.

Naborna oblast (Selective Service System) bo izvajal ta program potom svojih krajevnih podružnic, (local boards.) Te lokalne komisije bodo odredile zobozdravniško pomoč s strani dentistov, v dotičnem kraju. Federalna vlada bo plačala za troške zdravljenja.

Možje, ki bodo imeli svoje zobe popravljene na stroške federalne vlade, so oni v starosti od 21 do 26 let, kakor izjavlja Lieutenant Commander C. R. Wells, glavni zobozdravniški častnik naborne oblasti. Lokalni naborni sveti bodo pozivali nabornike in dali preiskati njihovo zobovje. Oni, ki imajo zobe v takem stanju, da ni upanja, da bi se dali popraviti tako, da bi bili sposobni za vojaško službo, bodo kratkomalo odpravljeni. Ostali pa, vštevši one, katerih rehabilitacija je dvomljiva, bodo pregledani od vojaške preiskovalne postaje v svrho natančnega pregledanja svojih zob. Kakor se pričakuje, zobozdravniško delo bo v glavnem izpolnjenje zdravljenja infekcij in nadomestitev manjkajočih zob.

Dasi bo vsa stvar pod vodstvom naborne oblasti potom krajevnih podružnic in njim prideljenih zdravnikov in zobarjev, dejansko popravljenje zob bo v rokah privatnih dentistov v onem kraju, kjer pacijent živi.

Ker so zobne napake prispele največji poedini vzrok, zakaj niso bili možje sprejeti v vojaško službo, se je vlada odločila izvesti tak rehabilitacijski program. Kasneje se bo zdravstvena rehabilitacija raztegnila tudi na druge zdravstvene napake, ki se dajejo popraviti. Teh je morda kakih 100,000 ljudi.

Rehabilitacijski program gre skratka za tem, da približno 200,000 mladih mož, ki so v takem stanju, da ne morejo biti sprejeti v vojsko radi slabega zdravja, bo vzpostavljenih v stanje zdravih in sposobnih rekrutov.

SMRTNA KOSA

V Springdale, Pa, je po dolgi bolezni umrla Anna Artač, stara 74 let in rojena v Podpeči, pri Ljubljani. V Ameriki je bivala 41 let in zapušča dva sinova, šest hčera, brata in sestro.

Rojake prosimo, ki o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

Peter Zgaga

Še štirje tedni.

Še štiri tedne imamo do Božiča. Zaenkrat v New Yorku še ni snega, četudi ga je vremenski prerok že dvakrat ali trikrat napovedal. No, še dovolj ga bomo imeli, četudi šele za svečnico pade.

Že vnaprej se veselim večera, ko bo tako gosto snežilo kakor včasi doma v starem kraju.

Takrat me v kari odpeljejo na skrajni rob newjerseyskih Palisad, odkoder je mogoče naenkrat s pogledom objeti ves zapadni del ogromnega newyorškega mesta. V dobro segreti kari pritiskam čelo na šipo in se ne morem načuditi neizmerni lepoti.

Skoro tik pod menoj miruje reka Hudson, pokrita s ploščami ledu, ki ga skoro sproti režejo prevozni parniki in vlačilni čolni. Kolikor je oken v newyorških nebotičnikih, toliko lučic mi miglja nasproti. Izmed poslopij se dviga rdečkasto-višnjekast čaroben blesk, slično ogromnemu, sivemu situ, ki, dasi negibno, nenehoma seje bele snežinke. Iz mesta, ki se zdi tako blizu, da bi se ga dalo z roko dotakniti, ni nobenega šuma, nobenega ropota. Kakor da se je očarano nad svojo lastno lepoto in vse prevladujočim božjim mirom strnilo z vesoljstvom in posfalo njega bistveni del.

Ob pogledu na to nepopisno tajinstvenost mi zabrni v duši pretresljiva narodna pesem:

Sneži, sneži, sneži,
in bo snežilo še vse dni,
vse dolge dneve in noči. . .

Takrat jih prosim, naj me odpeljejo. Kajti v meni je spet potrjeno spoznanje: — Vse dni; vse dolge dneve in noči. . .

— — — — — — — — —

Pa kam sem zašel v gornjih vrsticah!

Saj ta kolona vendar ni namenjena kislim čmerikam, pač pa veselim ljudem.

— — —

Lahi na fronti.

Ob nemški strani na ruski fronti se bore tudi Romuni, Madžari, Pavelićevi Hrvatje in Italijani. Bolgari so se spuntali in niso hoteli v boj proti krvnim bratom. No, tudi Romuni in Madžari prav dosti ne odrinejo, še manj pa Pavelićevi Hrvatje, če so bili kot prostovoljci poslani tja.

Naravnost neumljivo in nepojmljivo je pa, čemu potrebuje Hitler Lahe na fronti.

Pozimi ne morejo delati cest, snega pa niso vajeni in ga ne znajo odmetavati.

Pa jih menda že vsaj nima Rusom za strah? Nemški generali menda že vsaj ne napovedo Rusom po brezžičnem brzojavu: — Zdaj se pa le pripravite, kajti napadli vas bodo naši najboljši zavezniki, nepremagljivi Mussolinijevi junaki!

Še Abesinci bi se krohotali takemu opozorilu, pa bi se mu Rusi ne . . .

— — —

M i r !

Zdi se, da je Hitler naposled vendarle sprevidel brezupnost svojega početja, ter začel na vse strani tipati, kje bi se dalo omajati vztrajnost zaveznikov ter dobiti kakšno pot iz mastike, v katero je že do grla zabredel.

Nedavno je rekel neki japonski minister: — Mi stremimo po miru in sicer po pravičnem miru. Tudi Nemčija bi bila pripravljena skleniti tak mir.

Brez Hitlerjevega dovoljenja japonski diplomat gotovo ni izbleknil tistih besed.

Te dni je pa nemški propagandni minister Goebells priznal v nekem članku:

— Mi nikakor nismo taki sanjači, da bi že za jutrišnji ali pojutrišnji dan napovedali razpad angleške države. Za vse je treba primernega časa. Karkoli bilo v teku stoletij zgrajeno, se nikakor ne bo v nekaj mesecih zrušilo.

Lanskega avgusta sta Hitler in Goebbels povsem drugače govorila. Če se prav spominjam, sta odkazala Angliji življenje do 15. septembra.

BOŽIČNE DOPISNICE

The American Friends of Yugoslavija je izdala posebne božične dopisnice, ki jih prodaja v prid svoje organizacije.

Božična dopisnica, ki je označena kot štev. 1: je bila izdana v priznanje kiparja Ivanu Meštroviću, ki je sam postal žrtev nacijev. Meštrovićev kip "Angel duše", je bil izbran, da bo natisnjen na dopisnici. Na levi strani je napis: Zora puca, bit će dana", na desni notranji strani pa "With All Good Wishes for Christmas and the New Year." Te dopisnice so naprodaj že sedaj in sicer po 15 centov z ovitkom, ali pa 24 dopisnic za $3.60. — Naročite jih naravnost od: American Friends of Yugoslavia, 8 W. 40th St., New York, N. Y.

Brezmesni dnevi v Švici

Švicarski zvezni urad za živilske zaloge je odredil, da bodo s 1. decembrom v Švici vpeljani trije brezmesni dnevi na teden.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vesti potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošiljamo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9¼ x 14¼ inčev

48 velikih strani;
32 barvanih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in sestav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma o znanjenih;
Zanimivi svetovni dogodki.

Najnovejši zemljevid + kaže ceti svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAŠKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 35 centov

Pošljite svoto v znamkah po 3 os. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA

KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, Vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojskujočih se držav, kakor bodo premenjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

ANTON ČEHOV:

Hotel Garni

Gospa polkovnikova Našatyrina, ki je stanovala v sobi št. 47, je temnordeča same jeze in vsa besna planila na poklicanega hotelirja.

"Čujte, gospod gostilničar," zakliče "ali sploh mi daste drugo sobo, ali pa se sploh izselim iz vašega ničvrednega hotela. To je pravcata špelunka. Prosim vas, odrasle hčere imam in tu slišijo dan na dan le surovosti. Kako gospodarstvo pa je to prav za prav! Dan in noč. Včasih pripoveduje povesti take vsebine, da bi si človek zamašil ušesa. Kakor kak izvoščak! Le dobro, da moji ubogi hčeri o takih stvareh nič ne razumeta, drugače bi šel človek ž njima najraje na cesto. Ravno iznova začenja nekaj pripovedovati. Tu lahko sami slišite . . ."

"No, jaz vem še boljšo povest, dragi tovariš," se je začul hripavi bas iz sosednje sobe. "Ali se spominjaš nadporočnika Druškova? Ta Druškov je nekoč igral biljar in pri gotovih sunkih dvignil iz navade nogo. Naenkrat se je začulo: Brrrr! Najprej smo si vsi mislili, da je strgal sukno na biljarju ali ko smo bližje pogledali, cenjeni tovariš, smo videli, da so mu počile neizrekljive v vseh šivih. Tako visoko je dvignil mrcina nogo, da ni ostal niti en šiv cel . . . . Hahahaha! Pri tem prizoru pa so bile navzoče tudi dame, med drugim soproga vedno pijanega poročnika Okurina. — Okurin je zbesnel. — Kako si Druškov more dovoliti, obnašati se tako nesramno v navzočnosti svoje gospe! Beseda je dala besedo . . . saj poznaš naše tovariše. Okurin je poslal Druškovu dve priči, ali Druškov ne bodi neumen, je odgovoril: "Naj poziva na dvoboj, toda svojih prič naj pošlje krojaču, ki mi je napravil te hlače. On je kriv!" Hahaha.

Lilija in Mija, hčerki gospe polkovnikove, ki sta sedeli pri oknu ter podpirali debela lica s pestmi, sta jokavo povesili oči ter zardeli.

"Ali ste slišali!" je nadaljevala gospa Našatyrina, obrnivši se zopet na gostilničarja. "Ali ni to nič? Jaz sem gospa polkovnika, gospod! Moj mož je okrajni poveljnik. Ne bom dovolila, da takorekoč skoro v moji navzočnosti govori kakor navaden hlapec take surovosti."

"Saj ni hlapec, milostljiva gospa, stotnik je. Kikin je njegovo ime, plemenitaš."

"Ako je na svoje plemstvo v toliko pozabil, da se izraža kakor navaden hlapec, zasluži še večje zaničevanje. Skratka, negovoričite več mnogo, nego ukrenite potrebno."

"Ali kaj pa moram storiti, milostljiva gospa? Saj niste edina, ki se pritožujejo; vsi se pritožujejo; a kaj naj počnem ž njim? Večkrat sem že šel k njemu v sobo in sem ga hotel pripraviti do tega, da bi se sramoval svojega obnašanja. "Ganibal Ivanovič," sem dejal, "kako se le morete tako obnašati! To je sramota!" Ali takoj mi je začel prometavati pesti pred nosom in zavpil je name: "Hočeš pač videti batine?" in tako dalje. Pregrdo se obnaša. Kadar se je zjutraj naspal, hodi čisto neženirano — oprostite — v negližeju po hodniku. Kadar je pijan, pa vzame revolver in strelja v zidovje. Čez dan popije neverjetno množino žganja, ponoči pa igra strastno karte. In kartanju sledi obligatni tepež — sram me je pred najemniki!"

"Zakaj pa ničvrednežu ne odpoveste stanovanja?"

"Saj se ga ne morem iznebiti. Tri mesece mi že dolguje najemnino, ali saj že več ne zahtevam svojega denarja, ko bi nam storil le uslugo ter se hotel preseliti. Mirovni sodnik ga je obsodil, da zapusti sobo in se je pritožil na prizivno sodišče in na kasacijski dvor. Tako zavlačuje stvar. — Križ je, križ! In Bože mili, kako dober človek je pravzaprav! Mlad, prijeten razumen. — Če ni pijan, ne dobite boljšega človeka. Zadnjič, ko ni bil pijan, je ves dan pisaril starišem pisma."

"Ubogi stariši," pripomni gospa polkovnikova vzdihujoč.

"Seveda, ubogi stariši! Prijetno gotovo ni, imeti takega postopača za sina. Vse zabavlja nanj, iz vseh stanovanj ga spode in niti dan ne mine, da ne bi imel opraviti radi kakega škandala s sodiščem."

"Uboga, nesrečna žena," je vzdihnila gospa polkovnikova iznova.

"Saj ni oženjen, milostljiva gospa. Kako bi to tudi mogel biti! Boga naj hvali, da se sam preživi."

Gospa polkovnikova je hodila iz kota v kot.

"Neoženjen, pravite?" vpraša.

"Da milostljiva!"

Gospa polkovnikova je nadaljjevala svojo pot in premišljevala. "Hm — neoženjen! — reče zamišljeno. — Hm! — Lilija in Mila, ne sedite tu pri oknu — saj vleče. — Kolika škoda! Mlad človek, pa tako podivjan! In od česa to izhaja?? Nikogar nima, ki bi dobrohotno vplival nanj. Matere ni, ki bi . . . . Neoženjen! Nu da, tu imamo — to je ravno . . . ."

Po kratkem premislekn je gospa polkovnikova nadaljevala:

"Prosim, bodite tako prijazni in potrudite se k njemu, ter ga prosite, da bi — da bi svoje izraze umeril — Recite mu: Gospa polkovnikova Našatyrina prosi za to. — stanuje s svojima hčerama na številki 47 — to mu recite. Došla je s svojega posestva."

"Recite. — Gospa polkovnikova je s svojima hčerkama tu. Naj pride ter se oprosti. — Po kosilu smo vedno doma. — Ah, Mila, zapri vendar okno!"

"Ah, mama, kaj pa hočete, pravzaprav s to pošastjo?" vpraša Lilija z zategnjenim glasom, ko se je odstranil gostilničar. "Lep obisk ste nama naprtili: pijanca, pretepača, in lopova."

"Ali ne govori vendar, ma chere . . . Tako govorita vedno, no in — zato ste ravno dosedaj obsedeli! Kaj pa hočete? Naj bo že kakršen hoče, a zaničevati ga vendar ni. Vsako zelišče je za nekaj dobro. Kdo ve — — reče gospa polkovnikova, vzdihujoč, s srkbi polnim pogledom na svoji hčeri, "morda je tu vaša usoda. Na vsak način se le nekoliko skrbneje napravita . ."

Jeremija se skuša rešiti

Piše Pater BERNARD AMBROŽIČ, O.F.M.

Nadaljevanje

Zadnja beseda Jeremijad.

Enkrat jih mora biti konec, namreč Jeremijad. Naredimo torej piko!

Kako da je prišel v Jeremijade Lojze Adamič, bo kdo vprašal. To vprašanje bi človek lahko na dolgo in široko prežvekoval. Z vsem dolgim prežvekovanjem bi pa odgovor ne mogel biti tako jasen in dognan, kot bo, če sam vzamem v roko njegovo knjigo in se temeljito zamisliš vanjo. Stori to in sam zase — prežveči.

Nekateri se bodo spet oglasili — ali pa le sami pri sebi dejali — češ: Ali je res od pomožne akcije toliko odvisno?! Ali je res poglavitna naša zadeva dandanes — denarna pomoč domovini? Ali nimamo večjih nalog? Zakaj se zopet te Jeremijade izzvenele v stokrat ponavljani refren: Dajte, dajte, dajte . . .

Že od vsega začetka sem skušal dati razumeti, kako si prav za prav to reč mislim. Nikdar nisem trdil, da je kolektanje — vse. Poudarjal sem pa in še poudarjam, da je kolektanje neobhodno potrebno sredstvo za nekaj večjega in vse bolj važnega. Prebujenje naroda je stvar, ki od nje odvisi — vse!

Gre za rešitev Slovenije, gre za njeno osvobojenje. Za njeno samostojnost, politično, kulturno, gospodarsko. Vse to in še marsikaj je za zdaj izgubljeno. In je bilo že stokrat zapisano, da je ameriška Slovenija v sedanjih razmerah edina nada vsega Slovenstva. Vsak je pripravljen prikimati in reči to, kdo more s prepričanjem oporeči? Kdor ve za razloge, ki naj bi to mnenje opovrgli, naj se oglasi in pove našemu tisku, da ne bo ponavljal in spet ponavljal stvari, ki jemlje — če to ni res — toliko nepotrebnega prostora v naših listih dan za dnem.

Če je pa vendarle res, potem je nujno treba, da ameriška Slovenija oživi. Treba je, da se zave same sebe. Da najde svojo dušo. Usposobiti se mora za — politično akcijo. Najbrž je ta izraz zopet prepovršen in preozek. Vendar smo ga najbolj vajeni in nam približno pove, kaj mislimo. Mislimo delo za osvoboditev domovine.

In to mora biti zadeva vsega naroda, ne le nekaterih posebej izvoljenih in poklicanih. Stvar vsega naroda! Kako ravno začeti s tem delom, je lahko še vprašanje in prav gotovo je še vprašanje. Prav za prav se niti tega še ne zavedamo, da je to vprašanje tu. Ne rečem, zavedajo se ga posamezni, narod tega še davno ni pokazal.

In vendar je o dvsega začetka res, da mora biti to stvar naroda. Niso moje Jeremijade edina trobenta, ki to že od začetka poudarjajo. Zanimivo odkritje sem napravil prav te dni.

Etbin Kristan ni mož, ki bi za menoj pobiral ideje, tudi meni še na misel ni prišlo, da bi jih pobiral za njim. Jaz sem začel prve Jeremijade v mesecu juliju. In zdaj vidim, da je v mesecu juliju izšlo izpod peresa Etbina Kristana naslednje:

"Jugoslovanom v domovini so zamašena usta; zanje morajo govoriti njih rojaki v deželi, v kateri je beseda in misel svobodna. Kajti potrebno ni le besed vlad in uradnih zastopnikov, ampak še važnejša je in bo beseda, ki pride iz ljudstva samega. Njemu je dano, da pripravi pot za novo, svobodno in demokratsko Jugoslavijo v družbi svobodnih demokratičnih narodov. Od njegovega dela je odvisno vstajenje."

Namesto Jugoslavije bi lahko rekli samo — Slovenija, v kolikor imamo namreč le svoj lastni narod pred očmi. Drugo se vse u jema — do pičice.

To-le je pa moja teza, moj konjiček — če hočete — na katerem jahajo jeremijade. Kako naj se naše ljudstvo zdrami, da se bo začelo resno zanimati za to svojo nalogo, za delo vstajenja domovine? Povprečen naš človek niti ne misli na to, da je k temu delu poklican. Niti nima za to zanimanja. Dokler niti zanimanja ni, kako ga boste premaknili?

Prva stvar je tedaj, tisto tako potrebno zanimanje vzbuditi. Potem bo šele pripravljen poslušati, si vzeti k srcu in se — vsaj polagoma — prikopati do kakega spoznanja. Dokler se ne razgibije njegovo čustveno doživljanje, bo tudi umstveno ostal daleč zadaj. Politična akcija pa zahteva pred vsem umstveno udejstvovanje. Začeti od tega konca, bi obetalo slab uspeh.

Mnogim že preseda pisarenje in poročanje o strahotah, o preganjanju, o lakoti, o nagoti in tako dalje. Začnite že s kako resnejšo akcijo, ki bo delala na to, da se bo te katastrofe za bodočnost preprečile. Ne kričite samo: dajte, dajte! Kruha, kruha . . . Tako in enako se oglašajo.

Je že prav. Zakaj tisti sami ne začno? Iz istega vzroka. Narod za njimi je enako top in neprizadet, kot za kom drugim. Srce mu je še vedno hladno, kako mu bo oživel um? Kdor more to razumeti, bo razumel pomožno akcijo in njen ogromen pomen — ogromen pomen bolj za nas same ko za to, da pošljemo kdaj v domovino košček kruha.

Pika!

— — —

(Nadaljevanje prihodnjič.)

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALIJE.

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v Clevelandu.
Cena — $1.50

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor ..... .50

ŠEST NARODNIH PESMI za moški zbor ..... .50

ŠEST NARODNIH PESMI za mešani zbor ..... .50

Franc Venturini—ŠEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV ..... .50

Ferdo Javanec—Iz MLADIH LET, moški zbori ..... .50

Peter Jerebic—OSEM ZBOROV (moški in mešani) ..... .50

Moški zbori

OSKAR DEV:
Harčica; Oj, moj škocel, o škov; Kam mi, fantje, dnev v vas pôjdemo ..... .20

OSKAR DEV:
Srečno, ljubca moja; Ko ptičica na tujé gre; Sočí; Moj očka ma konjička dva; Dobiv sem pismece; Slovo; Je vplihnila ročé .40

EMIL ADAMIČ:
Modra devojka (belokranjska) ...20
Vso noč pri potoci ..... .20
Jurjeva ..... .25
Hodi Micka domo; Kaj drugega hočem; Zdravica ..... .20

VASILIJ MIRK in A. GROBMING:
Vetrič; Po gradini ..... .20

FERDO JUVANEC:
Zjutraj ..... .20
Slovenska ..... .20

PETER JEREB: Polna roka; VASILIJ MIRK: Počakaj ..... .20

ZORKO PRELOVEC:
Ko so fantje proti vasi šli ..... .20
Le enkrat še ..... .20
Slava delu ..... .20

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potrkan ples ..... .20

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska lira, (Kolmar) .15
Orlovske himne (Vodopivec) ..... .10
Slovenski akordi, 22 skladb za moških zborov (Karl Adamič) .75
Trije mešani zbori (Glasbena Matica) ..... .50
V pepelnični noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Saltner) ... .50
Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) ..... .60
Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo ..... .20
Naši himni, dvoglasno ..... .20
Gorski odmevi, (Lahovnar), II. zvezek, moški zbori ..... .20

ZA TAMBURICE:
NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpouri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Marko Bajuk ..... .75
Slovenske narodne pesmi za tamburaški zbor (Bajuk) ..... .75
Kom šel na planince, (Bajuk), podpuri ..... .50

ZA CITRE:
Poduk za citre. — s vzorci — (Koželjski) ..... 1.—

ZA KLAVIR:
Buri pridejo. — Koračnica — ..... .50
100 narodnih pesmi za moški in mešani zbor, Emil Adamič ....1.—
FANTJE NA VASI, 18 narodnih za moški zbor, Ciril Pregelj .. .60

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Zakonski par mora v šolo

Mr. in Mrs. Merlin C. Schil, stara šestnajst let, se nimata dosti pritoževati. Meseca maja sta s kapitalom 50 centov pobegnila z doma, se poročila in dobila delo v neki restavraciji. Zaslužila sta 28 dolarjev na teden in spravila skupaj čedno vsotico. Za Zahvalni dan sta se spomnila svojih staršev in jim pisala. Stariši so ju ovadili policiji, ki ju je poslala nazaj v šolo.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretje pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:
Pueblo, Peter Culig.
Walsenburg, M. J. Sayuk

INDIANA:
Indianapolis: Frank Zupančič

ILLINOIS:
Chicago, J. Bevčič
Cicero, J. Fabina (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Masonitab, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Math. Weršek

MARYLAND:
Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:
Detroit, L. Planker

MINNESOTA:
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peshel
Evelerh, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vesel
Hibbing, John Povše

MONTANA:
Roundup, M. M. Pantan
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Brooklyn, Anthony Sveti
Gowanda, Karl Sternisha
Little Falls, Frank Mazie
Worcester, Peter Roth

OHIO:
Barberton, Frank Truha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Koellinger, Jacob Resnik, John Stepanik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Youngstown, Anton Kikati

OREGON:
Oregon City, J. Keblar

PENNSYLVANIA:
Bessemer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Rogelj
Export, Louis Zupančič
Farrell, Jerry Okoro
Forest City, Math Kamin, Fr. Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Perenchan, Imperial, Vence Palčich
Johnstown, John Polanik
Krayn, Kat. Paulich
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Zaitz
Pittsburgh in okolica, Philip Prapr
Steelton, A. Bren
Turtle Creek, Fr. Spitzer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West side, Fr. Skov
Sheboygan, Joseph Hakes

WYOMING:
Rock Springs, Louis Taucher
Diamondville, Joe Kollun

Vsak zastopnik bo potrdilo za vsoto, katero je prejel. Zahtevajte lepih priporočil.

UPRAVA "GLAS NARODA"

AMERIŠKE LEPOTICE

V Atlantic City, N. J., so se zbrale lepotice iz vseh ameriških držav, da med seboj tekmujejo, katera bo razglašena za najlepšo in bo tako razglašena za "Miss America".

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd, imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE
2¼ x 3¾ inčev — 224 strani vezava umetno ..... 25c.

KVIŠKU SRCE — (št. 355)
2¼ x 3¾ inčev — 224 strani v belem celolidu 50c

KVIŠKU SRCE — št. 408)
2¼ x 3¾ inčev — 224 strani Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI — (št. 408)
2½ x 4 1 nčev — 255 strani vstevši Sv. Križev Pot Cena $1.50

RAJSKI GLASOVI — (št. 416)
2½ x 4 inčev — 255 strani vstevši Sv. Križev Pot Cena $1.50

SKRBI ZA DUŠO
3 x 4½ inčev — 512 strani Cena $1.75

SVETO PISMO ..... $2.—

— — —

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po gori označeni ceni. Zaloga pa ni posebno velika, zato jih naročite čimprej, da Vam bomo mogli z njimi postreči.

Angleški mohtveniki:

(ZA MLADINO)

Key of Heaven
fino vezano ..... .35
v usnje vezano ..... .75

CATHOLIC POCKET MANUAL
v fino usnje vezano.....1.—

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

GOSPOD iz KONOPIŠTA

Napisal: I. WINDER.

138

"A naučiti se je treba. In orožja tudi ne dobite, če vam ne bo pomagala ———. In kako hočete priti čez mejo? Že zdaj je kontrola tako ostra, da na meji vsakogar po desetkrat preiščejo. Kako bo šele pozneje! Ako vam ——— ne bo pomagala, ne morete ničesar napraviti. Zakaj bi se branili te pomoči, ko hočejo častniki natanko isto kakor vi? S takšno trmo pomagate samo nadvojvodi. Prišel bo v Sarajevo, se vam smejal ter se čil in zdrav vrnil na Dunaj."

Principov nelepi obraz se je med tem prigovarjanjem čedalje bolj mračil. Domneva, da naj sodeluje s častniki, ga je delala besnega. Na "revolucionarnega duha" častnikov je gledal z viška. Kar so hoteli revolucionarni častniki? Doseči še višjo moč, zavladati deželi, postati še večji gospodje, kot so že bili. Res(da se bili med njimi možje, ki so vroče ljubili domovino; Princip ni hotel biti krivičen.

Toda oni so mislili na oblast, on pa na narod. Iz naroda je bil izšel in veliko dejanje je hotel storiti zato, da bi osrečil narod. Za svobodo vseh Jugoslovanov na tej in na oni strani meje je hotel izvršiti umor, ne pa kot sluga političnih načrtov..

"Mi lačni gimnazijci vas ne potrebujemo, imenitni gospodje," je mislil Princip sam pri sebi. "Mi smo narod, ta zavest nam daje moč, sami hočemo storiti potrebno dejanje, nočemo se podrediti vašemu poveljstvu. In tudi slave vam ne prepustimo, da smo rešili brate, ako dejanje uspe. Pripravljeni smo umreti. Torej imamo pravico storiti, kar mislimo, da je pravo. To bi vam godilo mi naj se damo linčati in obesiti, da boste potlej vi nastopali kot junaki in osvoboditelji!"

Ciganovič je videl v Principovem vedenju odločno nevoljo, zato ni hotel s prevzetnim nasmeškom ali zaničljivo besedo razžaliti ponosnega gimnazijca. Komitaš, ki ni prvič govoril z gimnazijcem emigrantom o politični zaroti, je vedel, da so bili ti mladi Bosanci občutljivejši od vsakega častnika. Njih nezaupanje je bilo hitro zbujeno, njih prijateljstvo kaj brž zapravljeno. Ciganovič je sklenil ravnati zelo previdno. Rekel je, videč, da Princip trdovratno molči:

'Seveda vam svojega sveta nikakor ne vsiljujem. Štel sem si le v dolžnost, da vas opozorim na vzporedne načrte. Sicer vam pa vsega tega ne govorim zaradi vaših lepih oči, Gavro. Mojega zanimanja za vašo spoštovano osebo ne smete precenjevati. Zanima me le uspeh atentata. Atentat je potreben, zato želim iz vsega srca, da uspe. Vsega ostalega mi je malo mar. Tudi kdo se žrtvuje, mi je malo mar. Glavno je, da se nekdo žrtvuje. In pa: da se ne žrtvuje zaman."

Te besede so bile Principu všeč in so ga potolažile. Rekel je:

"Vem, da dobro mislite. Prosim vas, ne imejte me za svojeglavega ali prismojenega. Toda stvar hočem opraviti sam. S svojimi prijatelji, ne s častniki. Tako se mi zdi. Nesmo je le to, da, kakor ste pravilno domnevali, res nimamo orožja in da nam bo težko priti čez mejo. To je prav za prav najtežje pri vsem podjetju. Da bi bil le že v Sarajevu, oborožen s samokresom in bombami — ostalo se mi gotovo posreči.

"Streljati se morate naučiti," mu je segel Ciganovič v besedo. "To namreč ni tako preprosto, kakor menda misliste. Ni dovolj, da znate streljati, ampak treba je, da znate dobro streljati. Tako dobro, da ne zgrešite cilja. Kje se hočete naučiti streljanja, ne da bi zbudili pozornost? Vse to je mnogo težje, nego mislite."

"Tankosič," je vročekrvno odvrnil Princip, "s tem ne maram imeti opravka. Spoznal sem ga. Proti meni se je vedel tako, da je sramota. Pri naboru. Hotel sem na vojno, v dobrovoljce. Pa se mi je smejal. Zasmehoval me je zaradi moje telesne slabosti. 'Slabo hranjen dojenček si, ne pa vojak,' mi je rekel."

"Morda ste bili takrat res še prešibki in premladi. A prosim — če k njemu ne marate iti — morebiti vas sprejme Apis sam. Sicer je zelo visok gospod, toda ko mu jaz . . ."

"Ne trudite se. Niti v največji zadregi ne bi šel k Apisu. Od sile samozavesten se mi zdi. Ne maram te častniške prevzetnosti. Ako ni drugače, grem že rajši k Tankosiču."

"Lepo. Vzamem to na znanje. Kakor hitro kaj zvem, vam povem. In še enkrat: držite jezik za zobmi! Samo neposredni udeleženci smejo zvedeti o čem sva govorila. In tudi tem zabičite, da je vse najstrožja skrivnost. Če pride vladi ali policiji kaj do ušes, ste vi takoj pod ključem!"

"Ne zamerite, nisem vedel. — To je nesporazum. — Vidim, da sem polkovnika napak razumel."

"Apis nima s to rečjo nič opravka. Vso zadevo jemljem nase jaz, neodvisno od Apisa. Izrečno vas prosim, da ne zinete Apisu niti besedice. Za nič mu ne omenite, da ste ustavarili zvezo z "Mlado Bosno". Priprave bom vodil jaz sam, nihče drug ne. Jaz, ne Apis."

"Razumem. In kar se tiče stvari same — kaj naj rečem mlademu Principu? Odgovora čaka: upa, da boste hoteli govoriti ž njim."

"Naj čaka."

"Upa, da se stvar kmalu razvije. Fant namreč ne zna streljati. Ne on ne njegovi prijatelji; nihče teh emigrantov ne zna streljati. Zdaj se hočejo naučiti streljanja."

"Naj čakajo, saj imamo časa."

"Kakor mislite."

"Zadržujte fanta, Ciganovič. Najprej se moram natančno poučiti o njihovi zanesljivosti. Govoriti moram z Gačinovičem. Tudi k Iliču še pošljem zaupnika. Gimnazijec naj potrpi. Ko bo vse jasno, bomo govorili dalje."

Ciganovič je šel zamišljen domov. Mislil si je: "Kakšne novotarije so to že spet? Tankosič hoče delati na svojo pest in se ogniti Apisa — kaj tiči za tem? Samo ljubosumnje in užaljena ničemurnost! Vsekako moram Apisa obvestiti."

Princip je naslednje dni nekajkrat videl železniškega uradnika, ki je šel molče mimo njega, kakor da ga ne pozna; in komaj opazno je pomežiknil gimnazijcu, češ:

"Potrpi! Počakaj!" Princip je čakal.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Vojaški zdravniki v starem veku

Zgodovinska črtica.

V starem veku je stala zdravniška veda, posebno na Grškem, na precej visoki stopnji in pri njej opazimo isto prikazen kot pri drugih pridobitvah človeškega uma, da so namreč stari veliko več vedeli kot pa njih nasledniki do poznega srednjega veka. Imena Hipokrata in Galena sta še vedno zapisana z zlatimi črkami v zgodovini zdravniške vede. A tudi nekateri zdravniki v cesarskem Rimu so dosegli zelo veliko ter se brezdvomno visoko stali nad mnogi in novedneži v srednjem veku. Vsled tega je umljivo da je igral zdravnik že v starem veku vspričo številnih in krvavih vojn zelo važno vlogo. Da je bilo temu tako, nam priča slavni Homer. Sicer se nam zdi malo, ako se navaja za celo armado Grkov pred Trojo le dva zdravnika, Mahaona in Podaleiriosa. Zato pa še d anes navajajo radi pozni potomki teh dveh zdravnikov — besede kralja Idomenusa, glasom katerih je vreden zdravnik velikega števila vojakov. Homer nam daje vpogled v različne plati delovanja vojaškega zdravnika. V njegovih delih čitamo, da reže osti pšic iz ran in da nalaga na slednje hladeče obliže in mazila.

Sploh pa je mogoče, da se navaja oba imenovana zdravnika le kot najodličnejša, da pa je bilo poleg njiju še dosti drugih, ki so bili manj znani ter se je vsled tega pozabilo njih imena. Nekatera mesta v Iliadi se glase v tem smislu.

Slavni Diodor nam spričuje, da so tudi v Egiptu spremljali armade zdravniki, ki so bili nastavljeni za gotovo plačo ter so morali streči ranjenim. Poznoje pa se je sanitetno službo v grških armadah zanemarilo in to je več kot čudno. Ko je imel iti Alkibijad proti Sirakuzam, so se v narodnem zboru prepirali glede vprašanja če se sploh imenuje zdravnika za armado. Odločitev bi gotovo padla proti zdravniku, ako bi slučajno navzoči Hipokrat ne napotoli svojega sina, da je on prevzel to mesto. Ta pa ni dobil nobene odškodnine in je bil edini zdravnik v tej grški armadi.

Malo boljše je bilo pri poznejšem slavnem pohodu 10 tisoč Grkov pod vodstvom Ksenofonta. V zapisih slednjega je govor o osmih zdravnikih katere se je "komandiralo" v taborišče, da skrbe za ranjene in bolne. V spisih Ksenofonta pa je najti tudi druga mesta, iz katerih se da sklepati, da je imela armada urejeno sanitetno službo. V Kiropajdiji (v knjigi v kateri se popisuje vzgojo mladega Cira), daje oče Cira med drugimi dobrimi nasveti in nauki tudi nasvet, naj ima vojskovodja vedno pripravljene za vojake dobre zdravnike.

Na nekem drugem mestu se povdarja da je sledil Cir temu nasvetu in da je pri svojem vojnem pohodu proti Kaldejcem celo dovolil, da so njegovi zdraniki skrbeli za ranjene sovražnike.

Glasom nadaljne izpovedi Ksenofonta so bili v špartanski armadi nastavljeni redni vojaški zdravniki, ki so prav tako pripadali k štabu kot godci in vedeževalci, katerih seveda ni manjkalo. Bilo je celo določeno, da so stanovali zdravniki v polju z drugimi nekombatanti vred v skupnem državnem šotoru, v katerem so bivali tudi civilni komisarji armade. Tu ni manjkalo zdravnikom primernega spoštovanja in tembolj čudno je, da so bili Atenci v tem oziru zanikrnejši. Da ne predstavlja to omalovaževanje od strani Atencev napram vojaškim zdravnikom le posameznega slučaja, nam spričuje največji grški zgodovinar Tukidides, ki stoji popolnoma na strani Atencev.

V njegovih spisih se ne omenja niti na enem mestu vojaških zdravnikov. Tudi grški zgodovinarji poznejšega časa imenujejo le poredkoma zdravnike, ki so se vdeležili vojnih pohodov v spremstvu knezov ali v službi armade.

Po statrih Rimljanih je bil za časa republike razvoj vojaške sanitetne službe še veliko neznatnejši kot pa p ri Grkih. Ker so se nahajali Rimljani skoro brez prestanka v vojni, je to dejstvo gotovo presenetljivo, ter se da ga razlagati le s tem, da so smatrali Rimljani prenašanje bolečin za dokaz osebne hrabrosti. To bi bilo v soglasju z dejstvom, da so bili prvi zdravniki v starem Rimu sužnji ali pa oproščenci ter zavzemali vsled tega nizko socijalno stališče. Take zdravnike so imeli seveda najprvo na razpolago visoki uradniki, vojskovodje in patriciji ter jih jemali s seboj na vojne pohode, dočim so ostali navadni vojaki brez vsake zdravniške postrežbe.

Seveda ni imel Rim pred časom cesarstva stalne vojske ter ni bilo vsled tega tako čutiti potrebe redne zdravniške službe. Sploh pa ni bilo rimskih zdravnikov, kajti vsi do časov cesarja Avgusta so bili Grki, torej tujci, katerim je šele Cezar podelil državljanstvo. Takih oseb se ni moglo jemati v vojno kot redno nastavljene uradnike. Domišljija se naravnost upira, če si predstavljamo pogled na rimsko bojno polje. Sicer je postalo orožje sedaj veliko strašneje a ranjenci so v normalnih razmerah vendar deležni skrbne postrežbe. V groznem boju moža proti možu ranjeni rimski vojaki pa so morali poginiti na mestu, kjer so se zgrudili in tudi v slučaju da se jih je preneslo v taborišče, so morali umreti za posledicami dandanes povsem neopaznih ran.

Šele cesar Avgust je ustanovil redno sanitetno službo in sicer istočasno kot redno armado.

Najlepši pogled v organizacijo sanitetne službe pri cesarskih rimskih armadah nam nudijo izkopnine pri Badenu v Švici, na katerih mestih so se morale nahajati rimske vojaške postaje. Tu se je našlo med številnimi drugimi izkopaninami tudi kirurgične instrumente ter posodo katero se rabi pri postrežbi bolnikov. Izkopnine datirajo iz časov cesarjev Klavdija, Nerona in Domicijana, torej iz prvega stoletja po Kristusovem rojstvu. Vse kaže, da so bile na teh mestih organizirane popolne vojaške bolnice in da se je uporabljalo tudi v bližini nahajajoče se zdravilne vrelce. Razven zdravnikov so bili nastavljeni v teh bolnicah tudi oskrbniki, dočim so stregli bolnikom vojaki, katere se je komandiralo v te bolnice.

IZ MINNESOTE.

John Lobe, star 30 let in deček Jim Kočevar iz Ely, Minn. ki sta se pred dnevi odpeljala na lov, doslej se še nista vrnila. Prostovoljci ju iščejo v gozdovih ob okrajni cesti št. 21 okrog 11 milj južno od Elyja.

Rojak John Moravec je pred nekaj dnevi na lovu 6 milj severozapadno od Ely, našel človeško okostje, o katerem sodijo, da je ležalo v gošči tri do štiri leta. Lobanja je prebita s krogla in zraven kosti sta ležala revolver in lovski nož. Neznanec je bil torej ustreljen ali pa si je sam vzel življenje.

KUPITE
DEFENSE SAVINGS BONDS
in STAMPS

Vojne grozote

V starodavnih časih je bil način vojskovanja zverinski. Kadar so šli Asirci, Babilonci ali Perzi na vojno, so jo vodili toliko časa, da so vse prebivalstvo napadene dežele ali ubili ali zasužnjili. Šele asirski kralj Asurnasipal (884. pred Kristusom) je spoznal, da je zanj bolje, če kako deželo podvrže in ohrani prebivalstvo, kot pa bi vse pokončal.

Od tedaj je ponehalo splošno klanje premagancev, a vojna je bila vseeno strahovita. Če se je podvržen narod tujemu gospostvu le količkaj zoperstavil, ga je zadela strašna kazen. Smrt je bila še milost. Zmagovalci so premaganccm iz taknili oči, jih trpinčili na grozovite načine, in tudi je bila čisto navadna stvar, da so kakega človeka pri živem telesu iz kože deli in ga puotem nataknili na kol

Pozneje se je tudi zgodilo, da je zmagovalec ves premagani narod odpeljal iz njegovega ozemlja in ga nastanil kje drugje. Tako se je zgodilo Židom. Ti so bili v Babilon prepeljani in dasi so tam smeli svobodno služiti kruh in kupčevati, so vendar smatrali, da so v sužnjosti.

Pri nadaljnjem razvoju držav je postajala politika s premaganim narodom bolj odločilna. Zdaj se je postopalo z največjo grozovitostjo, zdaj s čudovito milobo in prizanesljivostjo.

Cezarjeve vojne v Galiciji kažejo to najbolj. Ko je Cezar zavojeval mesto Uellodunum, je dal vsem vojakom, ki jih je vjel, roke odsekati, a ko je zavojeval mesto Alesia, je ujetnike, — bilo jih je tisoč, — pustil pri življenju in jih samo razdelil med svoje vojake kot sužnje.

Če je Rimu bilo kaj na tem, da si pridobi prijateljstvo kakega naroda, je postopal z njim prizanesljivo, a če mu na tem nič ni bilo, je ravnal zverinsko. Cezar je pri Vesontiju premagal Ariovista in Švede in njegovi konjeniki ki so zasledovali bežeče nasprotnike, so pobili ne samo sovražne vojake, nego tudi žene in otroke.

Najstrašnejše so Mongoli uresničevali svoje načelo, da je treba sovražnika uničiti. Ko je Džingis Kan kralja Tangutske- ga na zamrzlem jezeru Kokonov premagal, je dal poklati vso sovražnikovo armado 500 tisoč mož.

Tudi Wallenstein je še strašno divjal. Stal je na stališču, da morajo njegovo armado živiti in plačevati tisti kraji, kjer se ravno armada nahaja. To se pravi: armada je ropala in plenila, kar je mogla in opustošila je cele dežele. Seveda so vojaki tudi ubijali mirne prebivalce, klali otroke in onečaščali ženske. Takrat je sploh veljalo načelo: če se utrjeno mesto takoj ne vda, zapade plenjenju in se potem užge.

V 17. stoletju je švedski kralj Gustav Adolf uveljavil bolj človekoljuben način vojevanja. Zavzel je stališče, da je vojaško delo plemenit poklic in da se mora tudi v vojni delati pravično in ne z večjo grozovitostjo, kakor je neizogibno potrebno.

Seveda se je to načelo jako počasi uveljavilo in Švedi sami so pri svojem vpadu v Brandenburško uganjali strašne grozovitosti.

Poslanik Reinebeck dospel v Nicaragvo

V glavno mesto Nicaragve je dospel nemški poslanik za centralno ameriške republike, Otto Reinebeck. Pripeljal se je z letalom iz Guatemale, in na letališču ga je pozdravilo večje število Nemcev. V nedeljo se bo vršile v Nicaragvi velike demonstracije za vzdrževanje demokratičnih principov.

Težka obsodba socialistične stranke

V Minneapolis, Minn., se vrši proces proti 23 socijalistom, ki so obtoženi zarote proti državi. Obtožbo zastopa zvezni okrajni pravdnik Victor Anderson, ki je označil socialistično delavsko stranko kot gnojno rano na telesu Amerike.

— Socialisti pripovedujejo, — je dejal, — da se skuša njihova stranka potom rednih volitev povzpeti k moči, kar pa nikakor ni res. Socialistična delavska stranka se zavzema za nasilno strmoglavljenje vlade, ne oziraje se na Smithovo postavo, sprejeta meseca junija, ki to prepoveduje.

Za zveznim okrajnim pravdnikom so nastopili zagovorniki obtožencev. O njihovi krivli oziroma nedolžnosti bo razsojala veleporota.

RAZPRODAJA
SLOVENSKIH
KNJIG
po zmerni ceni

Po 50c zvezek
Andrej Ternovac (Ivan Albreht)
Blagajna Velikega Vojvoda (Frank Heller.)
Bele noči mali junak, (Dostojevskij)
Božji mejniki (Ivan Pregelj)
Filozofska zgodba (Alojz Jirasek)
Gospod Fridolin Žolna in njegova družina (Fr. Milčinski)
Kaj se je Makaru sanjalo (V. Korolenko)
Na različnih potih (Franc Frisch)
Peter Pavel Člavar (Dr. I. Pregelj)
Pravica Kladiva (Vladimir Levstik)
Slika Doriane Gray (Oscar Wilde)
Verne duše v vicah (Prosper Mirime)
Zapiski iz mrtvega doma (A. M. Dostojevski)

Po 70c zvezek
Do Ohrida in Bitolja (Ivan Melik)

Po 75c zvezek
Belfegor (Artur Bernede)
Onstran pragozda (James Oliver Curwood)
Po strani klobuk (Damir Feigel)
Zlati Panter (Sinclair Gluck)
Rdeča Megla (O. R. Frich)

Po $1 zvezek
Ugrabljeni milijoni (E. G. Seliger)
Veridicus (Pater Kajetan)
Sivko (E. S. Thompson)
Rudarska balada (Marija Majerjeva)
Prigodbe čebelice Maje (Waldemar Bonsels)
Pingvinski otok (Anatole France)
Pisane zgodbe (Janko Kac)

Po $1.25 zvezek
Skrivnostni studenec (Pavel Keller)

Po $1.50 zvezek
Zločin in kazen (F. M. Dostojevskij)
Tigrovi zobje (Mavrice Lablanc)
Kristof Dimac (Jack London)
Misterija (Gustave le Rouge)

Po $2 zvezek
Prešeren (France Kidric)

Po $2.50 zvezek
Višnjeva repatica (Vl. Levstik)

Naročite pri:
KNJIGARNA
SLOVENIC
PUBLISHING CO.
216 West 18th Street,
New York, N. Y.

ROJAKI V GREATER NEW YORKU IN OKOLICI
PRISOSTVUJTE NA
Velikem KONCERTU
s PLESOM
KI GA PRIREDE
Združena Slovenska Društva
v New Yorku
v nedeljo, 30. novembra
(Ob 2. popoldne.)
V KRASNI PROSTORNI DVORANI POLJSKEGA DOMA
Arlington Hall
23 St. Marks Place (East 8th Street) NEW YORK
IZVRSTEN PROGRAM ORCHESTER ZA PLES
VSTOPNINA 50 CENTOV
ČISTI DOBIČEK NAMENJEN V POMOČ TRPEČIM V STARI DOMOVINI